

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na novinarski konferenci, ki bo v četrtek, 7. marca, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: **Slovar novejšega besedja slovenskega jezika**

Uredila: Aleksandra Bizjak Končar, Marko Snoj
Slovarski članki: Aleksandra Bizjak Končar, Alenka Gložančev, Andreja Žele, Andrej Perdih, Boris Kern, Domen Krvina, Ivanka Šircelj Žnidaršič, Marko Snoj, Mija Michelizza, Nina Ledinek, Polona Kostanjevec, Špela Petric
Naglas in izgovor: Tanja Mirtič
Stilno-zvrstno označevanje: Nataša Gliha Komac
Etimološke osvetlitve: Marko Snoj, Simona Klemenčič
Leto: 2012
Zbirka: Slovarji
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

ISBN: 978-961-254-413-3

Specifikacija: trda vezava • 17×24 cm • 407 strani

Cena: 33.00 EUR (redna)

Slovar novejšega besedja slovenskega jezika (SNB) predstavlja osnovno novejšo leksikalno dopolnilo Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ). Zajema 6399 novejših besed in besednih zvez, ki so se v slovenščini pojavile ali uveljavile po letu 1991, ob tem pa tudi novejšo pomene že normiranega besedja. Slovarski sestavek je oblikovan pregledno in zajema izgovarjavo, besednovrstne in druge slovnične podatke, pomensko razlago, avtentične besedilne zglede, sinonime in etimološke osvetlitve. Pomembna novost knjige je korpusna obravnava novega, v rabi živega besedja; ta temeljni na analizi besedilnega korpusa Nova beseda.

Nove besede, besedne zveze in pomeni, ki jih prinaša slovar, odsevajo novosti v življenjskem okolju, slogu in usmeritvah, ki sta jih prinesli zadnje desetletje preteklega in prvo desetletje novega tisočletja. Obsegajo tako okoljsko tematiko kot popularno glasbo, tako politiko kot mladostniško kulturo, tako računalništvo kot družabne igre. Tako naj bi priročnik ne bil le vodnik po novem besedju, ampak dokument, ki nas opozarja, da je jezik nenehno v nastajanju, gibljiv in sproščen, v slovarju ujeto besedje pa svojevrsten odsev časa, v katerem so besede živele.

Naslov: Slovenski eksonimi

Avtorji: Drago Kladnik, Rok Ciglič, Mauro Hrvatin, Drago Perko, Peter Repolusk, Manca Volk

Avtor poglavja o lingvistični korpusni analizi: Simon Krek

Leto: 2013

Zbirka: Geografija Slovenije 24

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-254-412-6

Specifikacija: trda vezava • 17×24 cm • 244 strani

Cena: 20.00 EUR (redna)

Znanstvena monografija je prispevek k nadaljnjemu poenotenju rabe slovenskih eksonimov, podomačenih geografskih imen v slovenščini. Z njo smo pripravili gradivo za njihovo standardizacijo, obenem pa poskrbeli, da ta pomemben segment slovenskega jezika ne bo utonil v pozabo. Monografija je sestavljena iz treh delov. V prvem delu so teoretsko-metodološka razmišljanja o eksonimih, s poudarkom na razlagi temeljnih pojmov, rabi eksonimov, njihovem zajemu in izboru za zasnovo zbirke eksonimov ter predstavitev analize pogostnosti njihovega pojavljanja. Zaključita ga poglavji, ki sta nekakšna vezna člena k preostalima deloma monografije. V prvem od njiju so podrobneje predstavljene rubrike preglednice. Preglednico s seznamom najpogostejše uporabljenih eksonimov (okrog 3000), ki sestavlja drugi del knjige, dopolnjuje krajša preglednica s seznamom dobrih 350 najbolj uveljavljenih alternativnih eksonimov. V tretjem delu so barvni zemljevidi z vrisanimi eksonimi iz preglednice drugega dela, razporejeni po delih sveta in segmentirani glede na pomenski tip eksonimov.

Naslov: Upravna enota Ajdovščina

Uredila: Helena Seražin

Posamezni prispevki: Blaž Resman, Franci Lazarini, Helena Seražin, Mija Oter Gorenčič, Mina Mušinič, Nataša Ivanovič, Simona Kermavnar, Tanja Martelanc, Katarina Mohar, Tina Košak, Tina Potočnik

Leto: 2012

Zbirka: Umetnostna topografija Slovenije

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta

ISBN: 978-961-254-415-7

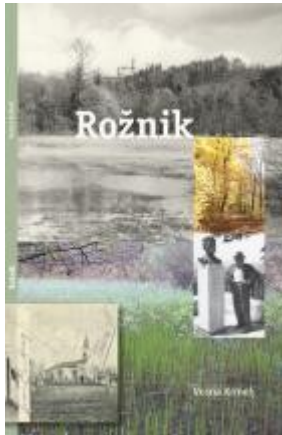
Specifikacija: mehka vezava • 20×20 cm • dva zvezka • 748 strani

Cena: 45.00 EUR (redna)

Monografija je natančen inventar nepremične ter na sakralne spomenike vezane premične umetnostne dediščine z območja občin Ajdovščina in Vipava. V knjigi so predstavljeni vsi sakralni spomeniki (cekve, kapele, kapelice, znamenja) ter izbor kakovostnejših in pomembnejših profanih objektov in spominskih obeležij. Opise spomenikov spremlja seznam arhivskih virov in dosedanjih objav v literaturi, obsežen izbor fotografske dokumentacije,

cerkve pa so predstavljene tudi s posnetki tlorisov. Uvodni študiji podajata pregled zgodovinskega in umetnostnozgodovinskega razvoja obravnavanega območja, knjigo pa zaključujejo imenska ter ikonografsko kazalo.

Naslov: **Rožnik**

Avtorica: Vesna Krmelj
Leto: 2012
Zbirka: Umetnine v žepu 7
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
ISBN: 978-961-254-418-8
Specifikacija: mehka vezava • 21×13 cm • 92 strani
Cena: 8.00 EUR (redna)

Ob vrsti del o Tivoliju je Rožnik kljub svoji priljubljenosti nekoliko potisnjen v ozadje. Avtorica knjižice se poda na eno najbolj priljubljenih pešpoti Ljubljane in odkriva Rožnik iz kulturno-umetnostnega in družbenega vidika. V prepletu, v katerem je pustila svoji intuiciji prosto pot, je povezala ključne spomenike in obeležja na Rožniku, posebno pozornost pa namenila cerkvi Marijinega Obiskovanja in Cankarjevemu bivanju na Zgornjem Rožniku. V knjižici je poudarjena povezanost med naravno in kulturno dediščino, na ključnih rožniških spomenikih pa avtorica pokaže na nesmiselnost ali celo usodnost izključevanja in ločevanja ene in druge.

Naslov: **Severovzhodna Slovenija v pozni bronasti dobi / Nordostslowenien in der späten Bronzezeit**

Avtor: Janez Dular
Prevedla: Wilhelma Henningsen
Naslovnica: Tamara Korošec
Slikovno gradivo: Dragica Knific Lunder, Drago Valoh, Mateja Belak, Sneža Tecco Hvala
Leto: 2013
Zbirka: Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 27
Jeziki: nemški • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za arheologijo
ISBN: 978-961-254-416-4
Specifikacija: trda vezava • 20×29 cm • 320 strani • 69 fotografij, načrtov, risb in grafov; 98 tabel
Cena: 51.00 EUR (redna)

Monografija, ki je razdeljena na tri dele, obravnava poselitev severovzhodne Slovenije v pozni bronasti dobi. Analizirana so naselja, grobišča, depoji in posamične najdbe, torej vse

tiste strukture, ki dajejo pečat kulturni pokrajini. Po razmeroma močni obljudenosti v starejši bronasti dobi, je v srednji bronasti dobi nastopilo zatišje, poselitvena mreža pa se je zopet zgostila proti koncu 2. tisočletja pr. Kr., ko naštejemo na tem območju največ najdišč. Drugi sklop je posvečen tipokronologiji keramičnega posodja iz bronastodobnih naselij v Ormožu, Ptuj in Gornji Radgoni. V zaključnem poglavju prvega dela publikacije je podan celovit pogled na pozno bronasto dobo severovzhodne Slovenije. Predstavljena je bivalna kultura, proces nastanka središč, gospodarske osnove ter stiki z oddaljenimi kraji. V drugem in tretjem delu monografije so objavljeni terenski izvidi in najdbe z Grajskega griča na Ptuj in Grajskega hriba v Gornji Radgoni. Gre za pomembni višinski naselji, ki sta v pozni bronasti dobi skupaj z utrjenim Ormožem predstavljali pomembna središča v poselitveni mreži severovzhodne Slovenije.

Naslov: **Grobišče župna cerkev v Kranju.**

1. Zvezek: **Dokumentacija o izkopavanjih v letu 1953**

Uredila: Benjamin Štular, Mateja Belak

Avtorji posameznih prispevkov: Andrej Pleterski, Benjamin Štular, Jože Kastelic, Mateja Belak, Rudolf Berce, Vinko Šribar

Prepisovalke: Janja Babelić, Mateja Kovač, Zrinka Mileusnić

Slikovno gradivo: Benjamin Štular, Mateja Belak

Leto: 2012

Zbirka: E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae 1

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

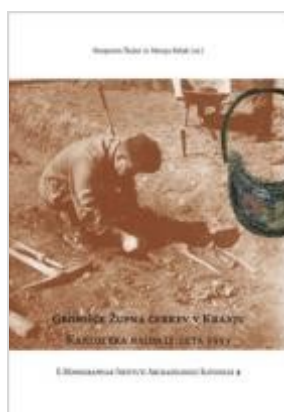
Izdajatelj: Inštitut za arheologijo

ISBN: 978-961-254-423-2

Specifikacija: internetna objava • pdf • 230 strani • 187 slik, 7 načrtov

Povezava: <http://iza2.zrc-sazu.si/sl/publikacije/grobisce-zupna-cerkev-v-kranju-1>

2. Zvezek: **Kartoteka najdb iz leta 1953**

Urednika: Benjamin Štular, Mateja Belak

Avtorji posameznih prispevkov: Andrej Valič, Benjamin Štular, Jože Kastelic, Mateja Belak, Vinko Šribar

Slikovno gradivo: Benjamin Štular, Mateja Belak

Leto: 2012

Zbirka: E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae 2

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za arheologijo

ISBN: 978-961-254-426-3

Specifikacija: internetna objava • pdf • 444 strani • 428 slik

Povezava: <http://iza2.zrc-sazu.si/sl/publikacije/grobisce-zupna-cerkev-v-kranju-2>

V okviru temeljnega raziskovalnega projekta Grobišče Župna cerkev v Kranju, ki je namenjen objavi in raziskavam gradiva iz arheoloških izkopavanj istoimenskega grobišča, v digitalni obliki predstavljamo primarne arhivske vire. Gre za tisto dokumentacijo, ki je nastala bodisi ob izkopavanjih in se je ohranila, bodisi pozneje na podlagi terenske dokumentacije in najdb, ki se niso ohranile. Grobišče Župna cerkev v Kranju ima preko 2500 arheološko raziskanih grobov iz časa od 7. st. do 18. st., zato se po velikosti in času trajanja neprekinjenega

pokopavanja uvršča med največja srednjeveška grobišča v Evropi. Skoraj polovica teh grobov pripada zgodnj srednjeveškemu obdobju. Gradivo obsega preko 1100 predmetov, za antropološko analizo je na voljo preko 700 okostij, ki jih hrani Gorenjski muzej v Kranju. **V prvem zvezku** predstavljamo grobišče, terenske dnevnike, katalog grobov in dnevnik meritev z izkopavanj leta 1953. **V drugem zvezku** pa objavljamo drugi del arhivskega gradiva iz leta 1953, neke vrste digitalni faksimile kartotečnih kartic. V obeh knjigah skupaj je torej predstavljena vsa doslej znana pisna in risarska dokumentacija teh izkopavanj.

Naslov: **Eliminacionizem in emancipacija. Zbornik razprav**

Uredil: Igor Grdina

Leto: 2013

Jeziki: ruski • slovaški • slovenski

Založnik: Založba ZRC

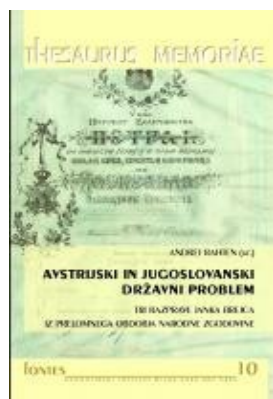
Izdajatelj: Inštitut za kulturno zgodovino

Specifikacija: mehka vezava • 132 strani

Cena: 9.00 EUR (redna)

Zbornik se loteva tematizacije doslej neopažene zveze med eliminacionizmom in emancipacijo. Obe težnji, ki sta močno zaznamovali modernizacijske procese v novoveški Evropi, se v različnih epohah in situacijah nista samo izpodrivali, marveč tudi izmenjevali. Temeljno vprašanje, ki se ga pri analizi številnih konkretnih primerov lotevajo avtorji zbornika, je: čemu doslej nobena emancipacija ni mogla brez eliminacionizma, torej brez izključevanja in izbrisovanja. Prav s tem se je emancipacija usodno omejila. Emancipacija in eliminacionizem sta v zborniku obravnavana kot pojma, ki zaobsegata celotno področje kulture; nikakor nista omejena samo na politiko ali gospodarstvo, kjer je njena prisotnost najočitnejša.

Naslov: **Avstrijski in jugoslovanski državni problem. Tri razprave Janka Brejca iz prelomnega obdobja narodne zgodovine**

Uredil: Andrej Rahten

Leto: 2012

Zbirka: Thesaurus memoriae Fontes 10

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa

ISBN: 978-961-254-399-0

Specifikacija: trda vezava • 20x28 cm • 148 strani • 48 fotografij

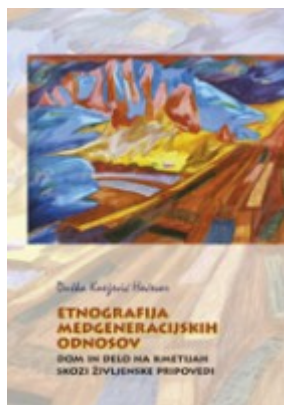
Cena: 18.00 EUR (redna)

Politik in pravnik dr. Janko Brejc (1869–1934) je odigral pomembno vlogo tako v času Avstro-Ogrske, ko je kot voditelj koroških Slovencev vodil boj za slovenski jezik v šoli in javnih uradih, kot tudi v prevratni dobi. Po razpadu habsburške monarhije je bil namreč poverjenik

Narodne vlade Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ljubljani, nato pa predsednik njene naslednice, Deželne vlade za Slovenijo. Njegov biograf Andrej Rahten je v knjigi Avstrijski in jugoslovanski državni problem zbral in ovrednotil pomen treh Brejčevih razprav iz prelomnega obdobja narodne zgodovine.

V prvem in doslej še v integralni verziji neobjavljenem besedilu Janko Brejc podaja svoje poglede na možnosti kasneje neuresničene sprave med narodi habsburške monarhije. V drugem, najbolj znanem, ki ga je leta 1928 že objavil pod naslovom Od prevrata do ustave, izredno temeljito in podrobno predstavlja v veliki meri tudi na podlagi lastnih spominov politične, gospodarske socialne in druge razmere na Slovenskem ter razvoj političnih silnic v času od razpada habsburške monarhije pa do koroškega plebiscita in zasedanja konstituante. Tretji objavljeni prispevek pa govori o Brejčevih pogledih na avstrijski državni problem že po prvi svetovni vojni, ki vsebuje nekaj zanimivih aneksionističnih poudarkov. Urednik Andrej Rahten je Brejčevim razpravam dodal izredno temeljit kritični pregled in avtorski komentar zlasti političnih, pa tudi vseh drugih razmer v času, v katerem je deloval in vanj tudi odločilno posegal Brejc, s posebnim poudarkom na obdobju neposredno po razpadu habsburške monarhije. Rahten je svoj prispevek duhovito poimenoval Nekaj dodatnih pripomb k »naši prevratni dobi«, pri čemer spretno sooča Brejčeve poglede na omenjeno problematiko z deli Matije Škerbca, Franceta Dolinarja, Albina Prepeluha, Frana Šukljeta, Vladimirja Ravniharja, Henrika Tume in drugih sodobnikov ter kronistov.

Naslov: Etnografija medgeneracijskih odnosov. Dom in delo na kmetijah skozi življenjske pripovedi

Avtorica: Duška Knežević Hočvar

Leto: 2012

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Družbenomedicinski inštitut

ISBN: 978-961-254-419-5

Specifikacija: mehka vezava • 16,5×23,4 cm • 248 strani

Cena: 19.00 EUR (redna)

V Sloveniji sta že nekaj let v veljavi ukrepa zgodnjega upokojevanja kmetov in pomoči mladim prevzemnikom kmetij prav s ciljem, da se spodbudi prenos kmetije na mlajšo generacijo, zadrži mlade ljudi na podeželju in izboljša razvojna sposobnost prevzetih kmetij. Koga sta ukrepa dejansko nagovorila, smo tokrat opazovali z vidika doživljanja in razumevanja prepletanja, usklajevanja ali pa oviranja dejavnosti na področju dela in doma pri vseh odraslih članih večgeneracijskih kmečkih družin. S takim opazovanjem smo skušali odkriti večplastno upravljanje kmetije, oziroma ugotoviti, kako, če sploh, so vanj vpleteni ženske in moški, mlajši in starejši člani družine v toku svojega življenja. S pomočjo njihovih kariernih in življenjskih pripovedi bo bralstvo bolje razumelo vire za razvoj raznovrstnih oblik odnosov in praks med starejšimi in mlajšimi generacijami v kontekstu družinske dinamike ter razloge za obnavljanje ali pa opuščanje družinskega kmetovanja.

Naslov: **Zbrano delo, 1. knjiga. Al Araf**

Avtor: Vladimir Bartol

Uredil: Tomo Virk

Leto: 2012

Zbirka: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

ISBN: 978-961-254-414-0

Specifikacija: trda vezava • 14×20,5 cm • 784 strani

Cena: 41.00 EUR (redna)

Vladimir Bartol je svojo pisateljsko pot začel v drugi polovici dvajsetih let prejšnjega stoletja z revijalnimi objavami krajše proze, in na področju proze je tudi najpomembneje prispeval k slovenski književnosti. Njegov knjižni prvenec je sicer drama Lopez iz leta 1932, a se z njo ni posebej uveljavil. Mnogo pomembnejša je njegova naslednja knjiga, Al Araf (1935), v kateri je objavil izbor tistih svojih krajših pripovedi, ki so se mu zdele najbolj kakovostne. Odziv sodobnikov na knjigo je bil raznovrsten, v splošnem pa ne tako ugoden, kot je Bartol pričakoval. Do pravega priznanja je prišlo šele po avtorjevi smrti. Leta 1974 je Taras Kermauner v spremni besedi k nekoliko prirejeni izdaji teh novel Bartola razglasil za predhodnika slovenske moderne proze, Janko Kos pa v svojih razpravah o postmodernizmu dobri dve desetletji pozneje za predhodnika slovenske postmodernistične proze. Zbrano delo Vladimirja Bartola se začne z objavo te prozne zbirke, ki je avtorjevo prvo pomembno in po mnenju nekaterih literarnih zgodovinarjev v literarno-estetskem pogledu tudi najbolj dovršeno knjižno delo. Ta prvi zvezek prinaša jezikovno nekoliko prečiščeno besedilo prve knjižne izdaje, opremljeno z vsem instrumentarijem, značilnim za zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev.

Naslov: **Prevodne zgodbe. Poskusi z zgodovino in teorijo prevajanja s posebnim ozirom na slovensko-italijanske odnose**

Avtorica: Martina Ožbot

Leto: 2013

Zbirka: Studia translatoria 4

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Založba ZRC

Soizdajatelj: Društvo slovenskih književnih prevajalcev

ISBN: 978-961-254-417-1

Specifikacija: mehka vezava • 14,5×21 cm • 220 strani

Cena: 19.00 EUR (redna)

Monografija ponuja bogato sintezo avtoričinih raziskav o literarnem prevodu glede na njegovo vlogo v konstituiranju in obstoju jezikov, književnosti in kultur in pri uveljavljanju

posameznih literatur v tujih prostorih. Osrednji del sestoji iz študij primerov, ki se ukvarjajo na eni strani z izbranimi deli italijanske književnosti in njihovimi slovenitvami ter na drugi strani z nekaterimi teksti slovenske književnosti v italijanskih prevodih. Razprava skuša odgovoriti na vprašanja, povezana z okoliščinami prevajanja in sprejemanja posameznih besedil v obeh ciljnih kulturah, nato z vlogo italijanske književnosti pri oblikovanju slovenskega prevodnega korpusa ter z jezikovnimi in besedilnimi vidiki slovenskih različ izbranih izhodiščnih besedil. Iz dela prepričljivo izhaja, da prevajanje ni nikoli nevtralen proces, ampak je zmeraj interpretacijsko dejanje, vpeto v konkreten zgodovinski kontekst, ki pogojuje prevajalčeve odločitve in sprejem besedila pri ciljnem občinstvu.

Naslov: **Druga analitika / Analytika hystera**

Avtor: [Aristotel \[Aristoteles\]](#)

Prevod, prevajalske opombe in glosarij: [Jera Marušič](#)

Spremna študija: [Boris Vezjak](#)

Leto: 2012

Zbirka: [Historia scientiae](#)

Jeziki: [grški](#) • [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Založba ZRC](#)

ISBN: 978-961-254-410-2

Specifikacija: [trda vezava](#) • [15 × 23 cm](#) • [264 strani](#)

Cena: 27.00 EUR (redna)

Aristotelova Druga analitika, eno izmed del, ki tvorijo sklop njegovih logičskih spisov, imenovan Organon, velja v dolgi tradiciji evropske misli za prvo fokusirano razmišljanje s področja teorije in filozofije znanosti. Če je Prva analitika postregla z analizo silogizma kot obliko logičnega sklepanja, se je v njenem »nadaljevanju« Aristotel soočil z vprašanjem, kako slednje uporabiti v znanosti (epistēmē) in ga povezal s tem, kdaj kaj vemo in kakšni so pogoji za njen obstoj. Pri tem izhaja iz stališča, da kaj vemo takrat, ko vemo, zakaj je tisto, kar vemo, nujno takšno; razlago razume kot dokaz o tem. Ta ima zato strukturo sklepanja, osrednja vprašanja v Drugi analitiki pa so zato povezana z opredelitvami znanosti oz. znanstvenega razumevanja, dokaza, definicije in npr. vzročnosti. Delo, napisano z nezgrehljivo natančnostjo in »analitičnostjo« antičnega filozofskega vele mojstra, v slovenski prostor vnaša potrebno svežino dragocene zgodovinske perspektive za vse, ki se ukvarjajo s področji epistemologije, logike ali npr. znanstvene metodologije.

Naslov: Kant in drugi kopernikanski obrat v filozofiji

Avtor: Rado Riha
Leto: 2012
Zbirka: Philosophica Moderna
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Filozofski inštitut
ISBN: 978-961-254-408-9
Specifikacija: mehka vezava • 14,5×21,5 cm • 422 strani
Cena: 25.00 EUR (redna)

Knjiga raziskuje tezo, postavljeno v okviru recepcije Kanta, da sta v Kantovi filozofiji na delu dve revoluciji v načinu mišljenja. Rezultat dvojnega »kopernikanskega obrata« sta figuri subjekta in objekta, s katerima Kantova filozofija tako rekoč anticipira srečanje filozofije s psihoanalizo. Resnični objekt transcendentalne filozofije, tisti, ki ga zariše že spoznavna kritika prve Kritike v preseku analitike in dialektike, ni ne spoznavni objekt razuma ne imaginarni, zgolj umišljeni objekt uma, pač pa je nekakšen tretji objekt. Tretji objekt je objekt brez vsake predmetne substance, še najustreznejše bi ga lahko morda opredelili z Lacanovo formulacijo, da ni nič bivajočega, da pa ni brez biti. Tretji objekt razveljavlja tako podobo zavestnega subjekta kakor tudi tezo o korelaciji subjekta in objekta. V celoti je koncept subjekta, ki je po meri tretjega objekta, tako kot tretji objekt sam, razvit v drugem »kopernikanskem obratu«, ki ga izvrši Kantova tretja Kritika. V specifični povezanosti tretjega subjekta in tretjega objekta proizvede v Kritiki razsodne moči tudi koncept tiste materialnosti, ki zagotavlja eksistenco misli, aficirane s »stvarjo misli«.